హీ మిత్రవర్ధనః ప్రజాపతిస్త్వోదనం ప్రజాపతిరకామయత బ్రా-
హ్మణోఽర్యాభయాన్వగస్త్యైస్యా జరాపస్తిష్ఠా హారీ ప్రజాపతిః ప్రతి-
న్సాన్యఘోరైఽయము లిపేహి వృత్రహాన్తమో యేకైశిన ఇష్ట్వా
అష్టాదశ ॥ ౧౮ ॥

త్రివృద్వై సోమేనయురసి బహుర్ఖవతి తిష్ఠా హార్దిరథ
ఆయుంభాతు తేభ్యో నిధానగ్ంమట్షష్టిః ॥ ౬౬ ॥ త్రివృత్రాపశ్మనో-
నుదతే ॥

హరిః ఓమ్

అష్టమప్రపాఠక

హరిః ఓమ్ ॥ పీవోన్నాగ్ం రయివృధస్సుమేధాః । శ్వేతస్సిష-
క్తి నియుతామభిశ్రీః । తేవాయవే సమనసోవితస్థుః । విశ్వేన్నరస్స్వ-
పత్యాని చక్రుః । రాయేఽనుయఞ్జజ్ఞతూ రోదసీ ఉభే । రాయేదేవీ
ధిషణాధాతి దేవమ్ । అథావాయున్నియుతస్సశ్చతస్వాః । ఉత
శ్వేతవసుధితిన్నిరేకే । ఆవాయో ప్రయాభిః । ప్రవాయుమచ్ఛా
బృహతీమనీషా ॥ ౧ ॥ బృహద్రయివిశ్వవారాగ్ం రథప్రామ్ । ద్యుత-
ద్యామా నియుత్తః పత్యమానః । కవిః కవిమియక్షసి ప్రయజ్యో ।
ఆనోనియుద్భిశ్శతినీభిరధ్వరమ్ । సహస్రిణీభిరుపయాహియజ్ఞమ్ । వా-
యోఅస్మిన్హవిషిమాదయస్వ । యూయంపాతస్వస్తిభిస్సదానః ।
ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యః । విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ । యత్-

త్కామాస్తే జుష్టామ స్తన్నో అస్తు ॥ ౨ ॥ వయగ్గ్ం స్యామ పత-
యోరయీణామ్ । రయీణాం పతిం యజతం బృహన్తమ్ । అస్మిన్భ-
రైన్పృతనమవాజసాతౌ । ప్రజాపతిం ప్రథమజామృతస్య । యజామ
దేవమధినో బ్రవీతు । ప్రజాపతే త్వన్నిధిపాః పురాణః । దేవానాం పితా
జనితా ప్రజానామ్ । పతిర్విశ్వస్య జగతః పరస్పాః । హవిర్నో దేవ
విహవే జుషస్వ । తవేమే లోకాః ప్రదిశో దిశశ్చ ॥ 3 ॥ పరావతో నివత
ఉద్వతశ్చ । ప్రజాపతే విశ్వసృజ్జీవధన్య ఇదన్నో దేవ । ప్రతిహర్యహ-
వ్యమ్ । ప్రజాపతిం ప్రథమం యజ్ఞియానామ్ । దేవానామగ్రే యజ-
తం యజధ్వమ్ । సనో దదాతు ద్రవిణగ్ం సువీర్యమ్ । రాయస్పోష-
విష్యతు నాభిమస్మే । యో రాయ ఈశే శతదాయ ఉక్థ్యః । యః పశూ-
నాగ్ం రక్షితా విష్ఠితానామ్ । ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య ॥ ౪ ॥
సహస్రధామా జుషతాగ్ం హవిర్నః । సోమాపూషణేమౌ దేవౌ ।
సోమాపూషణా రజసో విమానమ్ । సప్తచక్రగ్ం రథమవిశ్వమిన్వమ్ ।
విషూవృతం మనసా యుజ్యమానమ్ । తఞ్జిన్వథో వృషణా పఞ్చర-
శ్మిమ్ । దివ్యన్యస్సదనఞ్చక్ర ఉచ్చా । పృథివ్యామన్యో అధ్యన్తరిక్షే ।
తావస్మభ్యం పురువారం పురుక్షుమ్ । రాయస్పోషవిష్యతాన్నాభి-
మస్మే ॥ ౫ ॥ ధియం పూషా జిన్వతు విశ్వమిన్వః । రయిగ్ం సోమో
రయిపతిర్దధాతు । అవతు దేవ్యదితిరనర్వా । బృహద్వదేమ విదథే
సువీరాః । విశ్వాన్యన్యో భువనా జజాన । విశ్వమన్యో అభిచక్షాణ
ఏతి । సోమాపూషణావవతన్ధియం మే । యువభ్యాం విశ్వాః పృత-
నా జయేమ । ఉదుత్తమం వరుణాస్తభ్నాద్ద్యామ్ । యత్కిఞ్చేదఙ్కి-

తవాసః । అవ తైర్హేళ స్తత్త్వాయామి । ఆదిత్యానామవసాన దక్షిణా ।
ధారయన్త ఆదిత్యాస స్త్రిస్రో భూమీర్ధారయన్ । యజ్ఞో దేవానా-
గ్ం శుచిర్భవః ॥ ౬ ॥ మనీషాఽస్తుచ ఋతస్యాస్మై కితవాసశ్చత్వారి చ ॥ ౧ ॥

తే శుక్రాసశ్శుచయో రశ్మివన్తః । సీదన్త్వాదిత్యా అధి బర్హి-
షి ప్రియే । కామేన దేవాస్సరథన్దివో నః । ఆయాన్తు యజ్ఞముప నో
జుషాణాః । తేస్తూనవ్యో అదితేః పిన్వసామిమమ్ । ఘృతం పిన్వత్ప్రతి-
హర్యన్నృతేజాః । ప్రయజ్ఞియా యజమానాయ యేము రే । ఆది-
త్యాః కామం పితుమన్తమస్మే । అనః పుత్రా అదితేర్యాన్తు యజ్ఞమ్ ।
ఆదిత్యాసః పథిభిర్దేవయానైః ॥ ౨ ॥ అస్మే కామన్దాశుషే సన్న-
మన్తః । పురోడాశం ఘృతవన్తఞ్జుషన్తామ్ । ప్రక్షభాయత నిర్ఋ-
తిగ్ం సేధతామతిమ్ । ప్రరశ్మిభిర్యతమానా అమృధ్రాః । ఆదిత్యాః
కామం ప్రయత్తాం వషట్కృతిమ్ । జుషధ్వన్నో హవ్యదాతిం యజ-
త్రాః । ఆదిత్యాన్కామమవసే హువేమ । యే భూతాని జనయన్తో
విచిక్యుః । సీదన్తు పుత్రా అదితేరుపస్థమ్ । స్తీర్ణం బర్హిర్హవిర-
ద్యాయ దేవాః ॥ ౩ ॥ స్తీర్ణం బర్హిస్సీదతా యజ్ఞే అస్మిన్ । ధ్రా-
జాస్సేధన్తో అమతిన్దురేవామ్ । అస్మభ్యం పుత్రా అదితేః ప్రయగ్ం-
సత । ఆదిత్యాః కామం హవిషో జుషాణాః । అగ్నే నయ సుపథా రాయే
అస్మాన్ । విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ । యుయోధ్యస్మజ్జుహు-
రాణమేనః । భూయిష్ఠాన్తే నమ ఉక్తిం విధేమ । ప్రవశ్శుక్రాయ భా-
నవే భరధ్వమ్ । హవ్యం మతిం చాగ్నయే సుపూతమ్ ॥ ౪ ॥ యో దై-
వ్యాని మానుషా జనూగ్ంషి । అన్తర్విశ్వాని విద్మనా జిగాతి । అచ్ఛా

గిరో ఘృతయో దేవయన్తీః । అగ్నిం యన్తి ద్రవిణం భిక్షమాణాః ।
సుసన్దృశగ్ం సుప్రతీకగ్గ్ం స్వఞ్చమ్ । హవ్యవాహమరతిం మాను-
షాణామ్ । అగ్నే త్వమస్మద్యుయోధ్యమీవాః । అనగ్నిత్రా అభ్యమ-
న్త కృష్టీః । పునరస్మభ్యగ్ం సువితాయ దేవ । క్షాం విశ్వేభిరజరేభిర్య-
జత్ర ॥ ౧౦ ॥ అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ । స్వస్తిభిరతి దు-
ర్గాణి విశ్వా । పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ । భవా తోకాయ తన-
యాయ శం యోః । ప్రకారవో మననా వచ్యమానాః । దేవద్రీచీం నయ-
థ దేవయన్తః । దక్షిణావాడ్వాజినీ ప్రాచ్యేతి । హవిర్భరన్త్యగ్నయే
ఘృతాచీ । ఇన్ద్రో నరో యుయుజే రథమ్ । జగృభ్రా తే దక్షిణమిన్ద్ర హస్త-
మ్ ॥ ౧౧ ॥ వసూయవో వసుపతే వసూనామ్ । విద్మాహి త్వా గో-
పతిగ్ం శూర గోనామ్ । అస్మభ్యం చిత్రం వృషణగ్ం రయిం దాః ।
తవేదం విశ్వమభితః పశవ్యమ్ । యత్పశ్యసి చక్షసా సూర్యస్య ।
గవామసి గోపతిరేక ఇన్ద్ర । భక్షీమహి తే ప్రయతస్య వస్వః । సమి-
ద్ధో౽గ్నిర్మనసా నేషి గోభిః । సగ్ం సూరిభిర్మఘవన్ థ్సగ్గ్ం స్వస్త్యా ।
సం బ్రహ్మణా దేవకృతం యదస్తి ॥ ౧౨ ॥ సన్దేవానాగ్ం సుమత్యా
యజ్ఞియానామ్ । ఆరాచ్ఛత్రుమపబాధస్వ దూరమ్ । ఉగ్రో యశ్శ-
మ్బః పురుహూత తేన । అస్మే ధేహి యవమద్గోమదిన్ద్ర । కృధీ ధియం
జరిత్రే వాజరత్నామ్ । అవైధస్సగ్ం సహసా శుచిః । బృహస్పతిః ప్రథమం
జాయమానః । మహో జ్యోతిషః పరమే వ్యోమన్ । సప్తాస్యస్తువిజా-
తో రవేణ । వి సప్తరశ్మిరధమత్తమాగ్ంసి ॥ ౧౩ ॥ బృహస్పతిస్సమ-
జయద్వసూని । మహో వ్రజాన్గోమతో దేవ ఏషః । అపస్సిషాసన్థ్సువ-

రప్రతీత్తః । బృహస్పతిర్ హన్త్యమిత్రమర్తైః । బృహస్పతే పర్త్యేవాపిత్రే । ఆనోదివః పావీరవీ । ఇమాజుహ్వానా యస్తేస్తనః । సరస్వత్యభినో నేషి । ఇయగ్ం శుష్మేభిర్బిసఖా ఇవారుజత్ । సానుగిరీణాం తవిషేభిరూర్మిభిః । పారావతఘ్నీమవసే సువృక్తిభిః । సరస్వతీమావివాసేమ ధీతిభిః ॥ ౧౮ ॥ దైవ్యయాన్నై ద్దేవాస్సుపూత-యజత్రివా స్తమస్తి తమాగ్ం స్వ్యామిభిర్దేవ్చ ॥ ౨ ॥
య

సోమోధేనుగ్ం సోమో అర్వన్తమాశుమ్ । సోమోవీరఙ్కర్మణ్యన్దదాతు । సాదన్యవిదథ్యగ్ం సభేయమ్ । పితృశ్రవణ-యోదదాశదస్మై । అషాఢయుత్సుత్వగ్ం సోమక్రతుభిః । యాతే ధామాని హవిషాయజన్తి । త్వమిమా ఓషధీస్సోమవిశ్వాః । త్వమపో అజనయస్త్వఙ్గాః । త్వమాతతన్థోర్వన్తరిక్షమ్ । త్వఞ్జ్యోతిషా వితమోవవర్థ ॥ ౧౯ ॥ యాతేధామాని దివియాపృథివ్యామ్ । యాపర్వతేష్వోషధీష్వప్సు । తేభిర్నో విశ్వైస్సుమనా అహేడన్ । రాజన్థ్సోమ ప్రతిహవ్యా గృభాయ । విష్ణోర్నుకవ్తదస్య ప్రియమ్ । ప్రతద్విష్ణుః । పరోమాత్రయాతనువావృధాన । న తే మహిత్వమ-న్వశ్నువన్తి । ఉభేతేవిద్మ రజసీపృథివ్యా విష్ణో దేవత్వమ్ । పరమస్యవిత్సే ॥ ౨౦ ॥ విచక్రమేత్రిర్దేవః । ఆ తేమహతో మోజాత ఏవ । అభిగోత్రాణి । అభిష్వృధోమిథతీరరిషణ్యన్ । అమిత్రస్య వ్యథయామన్యుమిన్ద్ర । అభివిశ్వా అభియుజో విషూచీః । ఆర్యాయ విశోవతారీర్దాసీః । అయగ్ం శృణ్వే అధ జయన్నుత ఘ్నన్ । అయ-

ముత ప్రకృణుతే యుధాగాః । యదా సత్యఙ్కృణుతే మన్యుమిన్ద్రః ॥
౧౭ ॥ విశ్వన్దృళ్హం భయత ఏజదస్మాత్ । అనుష్వధామక్షరన్నా-
పో అస్య । అవర్ధత మధ్య ఆనావ్యానామ్ । సధ్రీచీనేన మనసా-
తమిన్ద్ర ఓజిష్ఠేన । హన్మనాహన్నభిద్యూన్ । మరుత్వన్తం వృష-
భవావృధానమ్ । అకవారిన్దివ్యగ్ం శాసమిన్ద్రమ్ । విశ్వాసాహ-
మవసే నూతనాయ । ఉగ్రగ్ం సహోదామిహతగ్ం హువేమ । జని-
ష్ఠా ఉగ్రస్సహసేతురాయ ॥ ౧౮ ॥ మన్ద్ర ఓజిష్ఠో బహులాభిమానః ।
అవర్ధన్నిన్ద్రం మరుతశ్చిదత్ర । మాతా యద్వీరన్దధనద్ధనిష్ఠా ।
క్వస్యావో మరుతస్స్వధాఽఽసీత్ । యన్మామేకగ్ం సమధత్తాహి-
హత్యే । అహగ్గ్ం హ్యుగ్రస్తవిషస్తువిష్మాన్ । విశ్వస్య శత్రోర నన-
మవధస్నైః । వృత్రస్య త్వా శ్వసథాదీషమాణాః । విశ్వేదేవా
అజహుర్యే సఖాయః । మరుద్భిరిన్ద్ర సఖ్యన్తే అస్తు ॥ ౧౯ ॥
అథేమా విశ్వాః పృతనాజయాసి । వధీం వృత్రం మరుత ఇన్ద్రి-
యేణ । స్వేన భామేన తవిషో బభూవాన్ । అహమేతా మనవే విశ్వ-
శ్చన్ద్రాః । సుగా అపశ్చకర వజ్రబాహుః । సయో వృషా వృష్ణియేభిస్స-
మోకాః । మహో దివః పృథివ్యాశ్చ సమ్రాట్ । సతీనసత్వా హవ్యో
భరేషు । మరుత్వాన్నో భవత్విన్ద్ర ఊతీ । ఇన్ద్రో వృత్రమతరద్వృత్ర-
తూర్యే ॥ ౨౦ ॥ అనాధృష్యో మఘవా శూర ఇన్ద్రః । అన్వేనం విశో
అమదన్పూర్వీః । అయగ్ంరాజా జగతశ్చర్షణీనామ్ । స ఏవ స్థి-
రస్య ఉభీర్యావాన్ । స ఏకరాజో జగతః పరస్పాః । యదా వృత్ర-
మతరచ్ఛూర ఇన్ద్రః । అథాభవద్దమితాభిక్రతూనామ్ । ఇన్ద్రో యజ్ఞ-

వర్ధయన్తి విశ్వవేదాః । పురోడాశస్య జుషతాగ్ం హవిర్నః । వృ-
త్రన్తీత్వా దానవవజ్రబాహుః ॥ ౨౧ ॥ దిశోఽదృగ్ంహద్దృగ్ం-
హితాదృగ్ంహణేన । ఇమంయజ్ఞవర్ధయన్తి విశ్వవేదాః । పురోడాశం
ప్రతిగృహ్ణాత్విన్ద్రః । యదాన్వృత్రమతరచ్ఛూర ఇన్ద్రః । అథైకరాజో
అభవజ్జనానామ్ । ఇన్ద్రో దేవాఞ్ఛమ్బరహత్య ఆవత్ । ఇన్ద్రో దే
వానామభవత్పురోగాః । ఇన్ద్రోయజ్ఞేహవిషావావృధానః । వృత్రతూ-
ర్నో అభయగ్ం శర్మయగ్ంసత్ । యస్సప్తసిన్ధూగ్ం రదధాత్పృ-
థివ్యామ్ । యస్సప్తలోకానకృణోద్దిశశ్చ । ఇన్ద్రోహవిష్మాన్సగణో
మరుద్భిః । వృత్రతూర్నో యజ్ఞమిహోపయాసత్ ॥ ౨౨ ॥ వవర్థ
విష్ణ ఇన్ద్రస్తురాయాస్తువృత్రతూర్త్యైవజ్రబాహుః పృథివ్యాన్త్రీ-
ణిచ ॥ 3 ॥

ఇన్ద్రస్తరస్వానభిమాతి హోగ్రః । హిరణ్యవాశీరిషిరస్సు-
వర్షాః । తస్యవయగ్ం సుమతౌ యజ్ఞియస్య । అపిభద్రే సౌమనసే
స్యామ । హిరణ్యవర్ణో అభయఙ్కృణోతు । అభిమాతిహేన్ద్రః పృ-
తనాసుజిష్ణుః । సనశ్శర్మత్రివరూథంవియగ్ంసత్ । యూయం
పాతస్వస్తిభిస్సదానః । ఇన్ద్రగ్గ్ంస్తుహి వజ్రిణగ్గ్ం స్తోమపృష్ఠమ్ ।
పురోడాశస్యజుషతాగ్ంహవిర్నః ॥ ౨౩ ॥ హత్వాఽభిమాతీః పృత-
నాస్సహస్వాన్ । అథాభయఙ్కృణుహి విశ్వతోనః । స్తుహిశూరం
వజ్రిణమప్రతీత్తమ్ । అభిమాతిహనం పురుహూతమిన్ద్రమ్ । య
ఏక ఇచ్ఛతపతిర్జనేషు । తస్మా ఇన్ద్రాయ హవిరాజుహోత । ఇన్ద్రో
దేవానామధిపః పురోహితః । దిశాంపతిరభవద్వాజినీవాన్ । అభి-

ష్మాగ్నిహోత్ర ఇషస్తువిష్మాన్ । అస్మభ్యఞ్చిత్రవృషణగ్ం రయిన్దాత్ ॥ ౨౮ ॥ య ఇమే ద్యావాపృథివీ మహిత్వా । బలేనాదృగ్ంహదభిమాతీహేన్ద్రః । స నో హవిః ప్రతిగృభ్ణాతు రాతయే । దేవానాన్దేవో నిధిపా నో అవ్యాత్ । అనవస్తే రథమశ్వాయ తక్షన్ । ఇన్ద్రస్య ను వీర్యాణ్యహన్నహిమ్ । ఇన్ద్రో యాతోఽవసితస్య రాజా । శమస్య చ శృఙ్గిణో వజ్రబాహుః । సేదు రాజా క్షయతి చర్షణీనామ్ । అరాన్న నేమిః పరితా బభూవ ॥ ౨౯ ॥ అభిసిధ్మో అజిగాదస్య శత్రూన్ । వితిగ్మేన వృషభేణా పురోఽభేత్ । సం వజ్రేణాసృజద్వృత్రమిన్ద్రః । ప్ర స్వాం మతిమతిరచ్ఛాశదానః । విష్ణుం దేవం వరుణమూతయే భగమ్ । మేదసా దేవా వపయా యజధ్వమ్ । తా నో యజ్ఞమాగతం విశ్వధేనా । ప్రజావదస్మే ద్రవిణేహ ధత్తమ్ । మేదసా దేవా వపయా యజధ్వమ్ । విష్ణుఞ్చ దేవం వరుణఞ్చ రాతిమ్ ॥ ౩౦ ॥ తా నో అమీవా అపబాధమానా । ఇమం యజ్ఞఞ్జుషమాణావుపేతమ్ । విష్ణూవరుణా యువమధ్వరాయ నః । విశే జనాయ మహి శర్మ యచ్ఛతమ్ । దీర్ఘప్రయజ్యూ హవిషా వృధానా । జ్యోతిషాఽరాతీర్దహతం తమాగ్ంసి । యయోరోజసా స్కభితా రజాగ్ంసి । వీర్యేభిర్వీరతమా శవిష్ఠా । యా ఉపత్యేతే అప్రతీతా సహోభిః । విష్ణూ అగన్వరుణా పూర్వహూతౌ ॥ ౩౧ ॥ విష్ణూవరుణావభిశస్తిపావాన్ । దేవా యజత హవిషా ఘృతేన । అపామీవాగ్ం సేధతగ్ం రక్షసశ్చ । అథా ధత్తం యజమానాయ శం యోః । అగ్ంహో ముచా వృషభా సుప్రతూర్తీ । దేవానాం దేవతమా శచిష్ఠా । విష్ణూవరుణా ప్రతిహర్యతన్నః । ఇదన్నరా ప్రయత-

మూతయేహవిః । మహీనుద్యావాపృథివీ ఇహజ్యేష్ఠే । రుచాభ-
వతాగ్ం శుచయద్భిరర్కైః ॥ ౨౮ ॥ యత్సీంవరిష్ఠే బృహతీ విమి-
న్వన్ । నృవద్ధ్యోక్షా పప్రథానేభిరేవైః । ప్రపూర్వే జజ్ఞానే తనవ్య-
సీభిః । గీర్భిః కృణుధ్వగ్ం సదనేఋతస్య । ఆనో ద్యావాపృథివీ దైవ్యే-
న । జనేనయాతం మహివాంవరూథమ్ । స ఇత్స్వపా భువనే-
ష్వాస । య ఇమేద్యావాపృథివీజజాన । ఉర్వీగభీరే రజసీసుమేకే ।
అవగ్ంశే ధీరశ్శచ్యా సమైరత్ ॥ ౨౯ ॥ భూరిన్ద్వే అచరన్తీచరన్తమ్ ।
పద్వన్తంగర్భమపదీదధాతే । నిత్యన్నసూనుం పిత్రోరుపస్థే । తంపి-
పృతగ్ం రోదసీ సత్యవాచమ్ । ఇదన్ద్యావాపృథివీ సత్యమస్తు ।
పితర్మాతర్యదిహోపబ్రువేవామ్ । భూతన్దేవానామవమే అవో-
భిః । విద్యామేషంవృజనంజీరదానుమ్ । ఉర్వీపృథ్వీ బహులేదూరే
అన్తే । ఉపబ్రువేనమసా యజ్ఞే అస్మిన్ । దధాతే యేసుభగే సుప్ర-
తూర్తీ । ద్యావా రక్షతంపృథివీనో అభ్వాత్ । యాజాతా ఓషధ-
యోఽతివిశ్వాః పరిష్ఠాః । యా ఓషధయస్సోమరాజ్ఞీరశ్వావతీగ్ం సో-
మవతీమ్ । ఓషధీరితి మాతరోఽన్యావో అన్యామవతు ॥ ౩౦ ॥ హవి-
ర్నోఽదాద్బభూవరాతిం పూర్వహూతావర్కైరేరదస్మిన్పఞ్చ ॥ ౪ ॥

శుచిన్ను స్తోమగ్ం శ్నథద్వృత్రమ్। ఉభావామిన్ద్రాగ్నీ ప్రచర-
షణిభ్యః । ఆవృత్రహణా గీర్భిర్విప్రః । బ్రహ్మణస్పతే త్వమస్య య-
న్తా । సూక్తస్య బోధి తనయఞ్చ జిన్వ । విశ్వన్తద్భద్రయదవన్తి
దేవాః । బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః । స ఈగ్ం సత్యేభిస్స-
ఖిభిశ్శుచద్భిః । గోధాయసంవిధనసైరదత్ । బ్రహ్మణస్పతి-

వృషభిర్వరాహైః ॥ ౩౧ ॥ ఘర్మస్వేదేభిర్ద్రవిణవ్యానట్ । బ్ర-
హ్మణస్పతేరభవద్యథావశమ్ । సత్యో మన్యుర్మహి కర్మా కరిష్యతః ।
యో గా ఉదాజత్స దివే విచాభజత్ । మహీవరీతిశ్శవసా సరత్పృ-
థక్ । ఇన్ధానో అగ్నిం వనవద్వనుష్యతః । కృతబ్రహ్మా శూశువద్రా-
తహవ్య ఇత్ । జాతేన జాతమతిసృత్ప్రసృగ్ంసతే । యంయంయు-
జఙ్కృణుతే బ్రహ్మణస్పతిః । బ్రహ్మణస్పతే సుయమస్య విశ్వహా ॥
౩౨ ॥ రాయస్స్యామ రథ్యో వివస్వతః । వీరేషువీరాగ్ం ఉపపృఙ్గ్ధినస్-
త్వమ్ । యదీశానో బ్రహ్మణావేషి మేహవమ్ । స ఇజ్జనేన సవిశా
సజన్మనా । సపుత్రైర్వాజంభరతేధనానృభిః । దేవానాయః పితర-
మావివాసతి । శ్రద్ధామనా హవిషా బ్రహ్మణస్పతిమ్ । యాస్తేపూ-
షన్నావో అన్తః । శుక్రస్తే అన్యత్పూషేమా ఆశాః । ప్రపథేపథా-
మజనిష్ట పూషా ॥ ౩౩ ॥ ప్రపథే దివః ప్రపథేపృథివ్యాః । ఉభే అభిప్రి-
యతమే సధస్థే । ఆచ పరాచ చరతి ప్రజానన్ । పూషాసుబన్ధుర్దివ
ఆపృథివ్యాః । ఇడస్పతిర్మఘవా దస్మవర్చాః । తన్దేవాసో అదదు-
స్సూర్యాయై । కామేనకృతన్తవసగ్గ్ం స్వఞ్చమ్ । అజాశ్వః పశు-
పావాజబస్త్యః । ధియఞ్జిన్వో విశ్వే భువనే అర్పితః । అష్ట్రాం
పూషాశిథిరాముద్వరీవృజత్ ॥ ౩౪ ॥ సఞ్చక్షాణో భువనాదేవ ఈయ-
తే । శుచీవోహవ్యామరుతశ్శుచీనామ్ । శుచిగ్ంహినోమ్యధ్వరగ్ం
శుచిభ్యః । ఋతేనసత్యమృతసాప ఆయన్ । శుచిజన్మానశ్శుచయః
పావకాః । ప్రచిత్రమర్కఙ్గృణతేతురాయ । మారుతాయ స్వత-

వసీభరధ్వమ్ । యే సహాగ్ంసి సహసా సహన్తే । రేజతే అగ్నే పృ-
థివీ మఖేభ్యః । అగ్ంసేష్వా మరుతః ఖాదయో వః ॥ ౩౫ ॥ వక్షస్సు-
రుక్మా ఉపశిశ్రియాణాః । వివిద్యుతో న వృష్టిభీ రుచానాః । అనుస్వ-
ధామాయుధైర్యచ్ఛమానాః । యా వశ్శర్మ శశమానాయ సన్తి ।
త్రిధాతూని దాశుషే యచ్ఛతాధి । అస్మభ్యన్తాని మరుతో వియన్త ।
రయిన్నో ధత్త వృషణస్సువీరమ్ । ఇమేతురం మరుతో రామయన్తి । ఇ-
మే సహస్సహస ఆనమన్తి । ఇమే శగ్ంసం వనుష్యతో నిపాన్తి ॥ ౩౬ ॥
గురు ద్వేషో అరరుషే దధన్తి । అరా ఇవేదచరమా అహేవ । ప్రప్రజా-
యన్తే అకవా మహోభిః । పృశ్ఞేః పుత్రా ఉపమాసో రభిష్ఠాః । స్వ-
యా మత్యా మరుతస్సం మిమిక్షుః । అను తే దాయి మహ ఇన్ద్రియా-
య । సత్రా తే విశ్వమను వృత్రహత్యే । అను క్షత్రమను సహో యజత్ర ।
ఇన్ద్ర దేవేభిరను తే నృషహ్యే । య ఇన్ద్ర శుష్మో మఘవన్తే అస్తి ॥ ౩౭ ॥
శిక్షా సఖిభ్యః పురుహూత నృభ్యః । త్వగ్ంహి దృఢా మఘవన్విచేతాః ।
అపావృధి పరివృతన్న రాధః । ఇన్ద్రో రాజా జగతశ్చర్షణీనామ్ । అధి-
క్షమి విషురూపయదస్తి । తతో దదాతు దాశుషే వసూని । చోద-
ద్రాధ ఉపస్తుతశ్చిదర్వాక్ । తము ష్టుహి యో అభిభూత్యోజాః । వన్వన్న-
వాతః పురుహూత ఇన్ద్రః । అషాఢముగ్రగ్ం సహమానమాభిః ॥ ౩౮ ॥
గీర్భిర్వర్ధ వృషభఞ్చర్షణీనామ్ । స్థూరస్య రాయో బృహతో య
ఈశే । తము ష్టవామ విదథేష్విన్ద్రమ్ । యో వాయునా జయతి గోమతీషు ।
ప్రధృష్ణుయా నయతి వస్యో అచ్ఛ । ఆ తే శుష్మో వృషభ ఏతు పశ్చాత్ ।

ఓత్తరాదధరాగాపురస్తాత్ । ఆవిశ్వతో అభిసమేత్యర్వాఙ్ । ఇ-
ష్టిద్యుమ్నగ్ం సువర్వద్ధేహ్యస్మే ॥ ౩౯ ॥

వరాహైర్విశ్వవాఽజనిష్టపూషోద్వరీవృక్షాదరూపః ప్రా-
న్త్యస్త్యాభినవచ ॥ ౫ ॥

ఆదేవోయాతు సవితాసురత్నః । అన్తరిక్షప్రావహమానో
అశ్వైః । హస్తేదధానోనర్యాపురూణి । నివేశయఞ్చప్రసువఞ్చభూ-
మ । అభీవృతఙ్కృశనైర్విశ్వరూపమ్ । హిరణ్యశమ్యాయజతోబృ-
హన్తమ్ । ఆస్థాద్రథగ్ం సవితాచిత్రభానుః । కృష్ణారజాగ్ంసితవిషీన్ద-
ధానః । సఘానోదేవస్సవితా సవాయ । ఆసావిషద్వసుపతిర్వసూని ॥
౪౦ ॥ విశ్రయమాణో అమతిముపాచీమ్ । మర్తభోజనమధరాస-
తేన । విజనాశ్శ్యావాశ్శితిపాదో అఖ్యన్ । రథగ్ంహిరణ్యప్రఉగ-
వహన్తః । శశ్వద్విశస్సవితుర్దైవ్యస్య । ఉపస్థేవిశ్వాభువనానితస్థుః ।
విసుపర్ణో అన్తరిక్షాణ్యఖ్యత్ । గభీరవేపా అసురస్సునీథః । క్వే-
దానీగ్ం సూర్యఃకశ్చికేత । కతమాన్ద్యాగ్ం రశ్మిరస్యాతతాన ॥౪౧॥
భగన్ధియవాజయన్తః పురన్ధిమ్ । నరాశగ్ం సోగ్నాస్పతిర్నో అవ్యా-
త్ । ఆయేవామస్య సఙ్గథేరయీణామ్ । ప్రియాదేవస్యసవితుస్స్యా-
మ । ఆనోవిశ్వే అస్క్రాగమన్తుదేవాః । మిత్రోఅర్యమావరుణస్స-
జోషాః । భువన్యథానోవిశ్వేవృధాసః । కరన్త్సుషాహావిథురన్న
శవః । శన్నోదేవావిశ్వదేవాభవన్తు । శగ్ం సరస్వతీ సహధీభిర-
స్తు ॥ ౪౨ ॥ శమభిషాచశ్శమురాతిషాచః । శన్నోదివ్యాః పార్థి-

వాశ్వన్తో అప్యాః । యేసవితుస్సత్యసవస్యవిశ్వే । మిత్రస్య వ్ర-
తే వరుణస్య దేవాః । తేసౌభగంవీరవద్గోమదప్నః । దధాతన ద్రవి-
ణఞ్చిత్రమస్మే । అగ్నే యాహిదూత్యంవారిషేణ్యః । దేవాగ్ం
అచ్ఛాబ్రహ్మకృతాగణేన । సరస్వతీం మరుతో అశ్వినాపః । యక్షిదే-
వాన్రత్నధేయాయ విశ్వాన్ ॥౪౩॥ ద్యౌః పితః పృథివిమాతరధ్రుక్ ।
అగ్నే భ్రాతర్వసవో మృడతానః । విశ్వ ఆదిత్యా అదితేసజోషాః ।
అస్మభ్యగ్ం శర్మబహులంవియన్త । విశ్వేదేవాశ్శృణుతేమగ్ం హ-
వంమే । యే అన్తరిక్షేయ ఉపద్యవిష్ఠ । యే అగ్నిజిహ్వా ఉతవాయజ-
త్రాః । ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషిమాదయధ్వమ్ । ఆవాంమిత్రావరుణా
హవ్యజుష్టిమ్ । నమసాదేవావవసావవృత్యామ్ ॥౪౪॥ అస్మాకం
బ్రహ్మపృతనాసు సహ్యా అస్మాకమ్ । వృష్టిర్దివ్యాసుపారా । యు-
వవస్త్రాణి పీవసావసాథే । యువోరచ్ఛిద్రామన్తవోహసర్గాః ।
అవాతిరతమనృతానివిశ్వా । ఋతేనమిత్రావరుణాసచేథే । తద్వ-
వాంమిత్రావరుణామహిత్వమ్ । ఈర్మాతస్థుషీరహభిర్దుదుహ్రే ।
విశ్వాః పిన్వథస్వసరస్యధేనాః । అనువామేకః పవిరావవర్త ॥౪౫॥
యద్బగ్ంహిష్ఠన్నాతివిధేసుదానూ । అచ్ఛిద్రగ్ం శర్మభువనస్య
గోపా । తతోనోమిత్రావరుణావవిష్టమ్ । సిషాసన్తోజిగీవాగ్ంసస్స్యా-
మ । ఆనోమిత్రావరుణాహవ్యదాతిమ్ । ఘృతైర్గవ్యూతిముక్షతమి-
డాభిః । ప్రతివామత్రవరమాజనాయ । పృణీతముద్నోదివ్యస్యచా-
రోః । ప్రబాహవాసిసృతఞ్జీవసేనః । ఆనోగవ్యూతిముక్షతఘృతే-

న ॥ ౪౬ ॥ అన్నో జనేశ్రవయత యువానా । శ్రుతం మేమిత్రావరుణా
య
హవేమా । ఇమారుద్రాయ స్థిరధన్వనేగిరః । క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వ-
ధావ్నే । అషాఢాయసహమానాయమీఢుషే । తిగ్మాయుధాయభ-
రతాశృణోతన । త్వాదత్తేభీరుద్రశన్తమేభిః । శతగ్ం హిమా అశీ-
య భేషజేభిః । వ్యస్మద్ద్వేషోవితరవ్యగ్ంహః । వ్యమీవాగ్ంశ్చాత-
వ
యస్వావిషూచీః ॥ ౪౭ ॥ అర్హన్బిభర్షిమానస్తోకే । ఆతేపితర్మ-
రుతాగ్ం సుమ్నమేతు । మానస్సూర్యస్య సన్దృశో యుయోథాః ।
అభినోవీరో అర్వతిక్షమేత । ప్రజాయేమహి రుద్రప్రజాభిః । ఏవాబ-
భ్రో వృషభ చేకితాన । యథాదేవనహృణీషే నహగ్ంసి । హావన-
శ్రూర్నో రుద్రేహబోధి । బృహద్వదేమ విదథేసువీరాః । పరిణోరు-
ద్రస్య హేతిస్తుహిశ్రుతమ్ । మీఢుష్టమార్హన్బిభర్షి । త్వమగ్నే
రుద్ర ఆవోరాజానమ్ ॥ ౪౮ ॥ వసూని తతానాస్తు విశ్వాః వవృత్యా-
వవర్త్రి ఘృతేన విషూచీశ్శ్రితద్వేచ ॥ ౬ ॥
వ

సూర్యో దేవీముషసగ్ం రోచమానామర్యః । నయోషామభ్యేతి పశ్చాత్ । యత్రానరో దేవయన్తో యుగాని వితన్వతే ప్రతిభద్రాయ భద్రమ్ । భద్రా అశ్వాహరితస్సూర్యస్య । చిత్రా ఏదగ్వా అనుమాద్యాసః । నమస్యన్తో దివ ఆపృష్ఠమస్థుః । పరిద్యావాపృథివీయన్తిసద్యః । తథ్సూర్యస్య దేవత్వన్తన్మహిత్వమ్ । మధ్యాకర్తోర్వితతగ్ం సఞ్జభార ॥ ౪౯ ॥ యదేదయుక్తహరితస్సధస్థాత్ । ఆద్రాత్రీవాసస్తనుతే సిమస్మై । తన్మిత్రస్య

వరుణస్యాభిచక్షే । సూర్యో రూపం కృణుతే ద్యోరుపస్థే । అనన్తమన్య-
ద్రుశదస్య పాజః । కృష్ణమన్యద్ధరితస్సం భరన్తి । అద్యా దేవా ఉది-
తా సూర్యస్య । నిరగ్ంహసః పిపృతాన్నిరవద్యాత్ । తన్నో మిత్రో
వరుణో మామహన్తామ్ । అదితిస్సిన్ధుః పృథివీ ఉత ద్యౌః ॥ ౧౦ ॥
దివో రుక్మ ఉరుచక్షా ఉదేతి । దూరే అర్థస్తరణిర్భ్రాజమానః ।
నూనఞ్జనాస్సూర్యేణ ప్రసూతాః । ఆయన్నర్థాని కృణవన్నపాగ్ంసి ।
శన్నో భవ చక్షసా శన్నో అహ్నా । శం భానునా శగ్ం హిమా శం ఘృణేన ।
యథా శమధ్వఞ్ఛమసద్దురోణే । తత్సూర్య ద్రవిణన్ధేహి చిత్రమ్ । చి-
త్రన్దేవానాముదగాదనీకమ్ । చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః ॥ ౧౧ ॥
ఆప్రా ద్యావా పృథివీ అన్తరిక్షమ్ । సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ ।
త్వష్టా దధత్తన్నస్తురీపమ్ । త్వష్టా వీరం పిశఙ్గరూపః । దశేమన్త్వ-
ష్టుర్జనయన్త గర్భమ్ । అతన్ద్రాసో యువతయో బిభర్త్రమ్ ।
తిగ్మానీకగ్గ్ం స్వయశసఞ్జనేషు । విరోచమానం పరిషీన్నయన్తి ।
ఆవిష్ట్యో వర్ధతే చారురాసు । జిహ్మానామూర్ధ్వస్స్వయశా ఉప-
స్థే ॥ ౧౨ ॥ ఉభే త్వష్టుర్బిభ్యతుర్జాయమానాత్ । ప్రతీచీ సిగ్ంహం
ప్రతి జోషయేతే । మిత్రో జనాన్ప్రసమిత్ర । అయం మిత్రో నమస్యస్సు-
శేవః । రాజా సుక్షత్రో అజనిష్ట వేధాః । తస్య వయగ్ం సుమతౌ య-
జ్ఞియస్య । అపి భద్రే సౌమనసే స్యామ । అనమీవాస ఇడయా మద-
న్తః । మితజ్ఞవో వరిమన్నా పృథివ్యాః । ఆదిత్యస్య వ్రతముపక్షియ-
న్తః ॥ ౧౩ ॥ వయం మిత్రస్య సుమతౌ స్యామ । మిత్రన్న ఈగ్ం

శిష్ట్యా గోషు గవ్యవత్ । స్వ్యాధిరో విదథే అప్సు వాజినః । అశే- జయత్తాగ్ంరోదస్తీ పాజసాగిరా । ప్రతి ప్రియయజతజ్ఞనుషా- మవః । మహాగ్ం అదితిర్యై నమసాపపద్యః । యాత్తయజ్ఞనో గృణా- తెస్తుశివః । తస్మై ఏతత్పన్యతమాయుజుష్టమ్ । అగ్నౌ మిత్రాయ హవిరాజహోత । అవాగ్ం రథో రోదసీ బద్బధానః ॥ ౫౪ ॥ హిరణ్యయో వృషభిర్యాత్వశ్వైః । ఘృతవర్తనిః పవిభీరుచానః । ఇషాం- వోఢాన్నపతిర్వాజినీవాః । సనిత్రథానో అభిపశ్చభూమ । త్రివన్ధురో మనసాయాతు యుక్తః । విశోయేన గచ్ఛథో దేవయన్తీః । కుత్రా చిద్యామమశ్వినా దధానా।స్వశ్వా యశసాయాతమర్వా- క్ । దస్రానిధిం మధుమన్తం పిబాథః । విప్రాగ్ం రథోవధ్వా యాదమా- నః ॥ ౫౫ ॥ అన్తాన్దివో బాధ తేవర్తనిభ్యామ్ । యువోశ్శ్రియం పరి యోషావృణీత । సూరో దుహితా పరితక్మ్యాయామ్ । యద్దేవయ- న్తమవథశ్శచీభిః । పరిఘ్రగ్ంసమోనావాపవయోగామ్ । యో- హస్యవాగ్ం రథిరావస్త ఉస్రాః । రథోయుజానః పరియాతివర్తిః । తేనన్శంయోరుషసో వ్యుష్టౌ । న్యశ్వినావహతయజ్ఞే అస్మిన్ । యువం భుజ్యుమవవిద్ధగ్ం సముద్రే ॥ ౫౬ ॥ ఉదూహథురర్ణసో అస్రిధానైః । పతత్రిభిరశ్రమైరవ్యథిభిః । దగ్ంసనాభిరశ్వినా పారయన్తా । అగ్నీషోమా యో అద్యవామ్ । ఇదంవచస్సపర్యతి । తస్మైధత్తగ్ం సువీర్యమ్ । గవాం పోషగ్ం స్వశ్వియమ్ । యో అగ్నీ- షోమా హవిషాసపర్యాత్ । దైవద్రీచా మనసాయో ఘృతేన ।

తస్య వ్రతగ్ం రక్షతం పాతమగ్ంహసః ॥ ౫౭ ॥ విశే జనాయ మ-
హి శర్మ యచ్ఛతమ్ । అగ్నీషోమా య ఆహుతిమ్ । యో వాం దా-
శాద్ధవిష్కృతిమ్ । స ప్రజయా సువీర్యమ్ । విశ్వమాయుర్వ్యశ్నవత్ ।
అగ్నీషోమా చేతి తద్వీర్యం వామ్ । యదముష్ణీతమవసం పణిం గాః ।
అవాతిరతం బృసయస్య శేషః । అవిన్దతం జ్యోతిరేకం బహుభ్యః । అగ్నీ-
షోమావిమగ్ం సు మేఽగ్నీషోమా హవిషః ప్రస్థితస్య ॥ ౫౮ ॥

జభార్ద ద్యౌరగ్నే రుపస్థ ఉపక్ష్యన్తో బన్ఛధానో యాదమానస్న-
ముద్రేఽగ్ంహసః ప్రస్థితస్య ॥ ౭ ॥

అహమస్మి ప్రథమజా ఋతస్య । పూర్వం దేవేభ్యో అమృ-
తస్య నాభిః । యో మా దదాతి స ఇదేవ మావాః । అహమన్న మన్న-
మదన్తమద్మి । పూర్వమగ్నేరపి దహత్యన్నమ్ । యత్తౌ హాసాతే
అహముత్తరేషు । వ్యాత్తమస్య పశవస్సుజమ్భమ్ । పశ్యన్తి ధీ-
రాః ప్రచరన్తి పాకాః । జహామ్యన్యన్న జహామ్యన్యమ్ । అహ-
మన్నం వశమిచ్చరామి ॥ ౫౯ ॥ సమానమర్థం పర్యేమి భుఞ్జత్ ।
కో మామన్నం మనుష్యో దయేత । పరాకే అన్నం నిహితం లోక ఏ-
తత్ । విశ్వైర్దేవైః పితృభిర్గుప్తమన్నమ్ । యదద్యతే లుప్యతే
యత్పరోప్యతే । శతతమీ సా తనూర్మే బభూవ । మహాన్తౌ
చరూ సకృద్దుగ్ధేన పప్రౌ । దివఞ్చ పృశ్ని పృథివీఞ్చ సాకమ్ । తత్సంపి-
బన్తో న మినన్తి వేధసః । నైతద్భూయో భవతి నో కనీయః ॥ ౬౦ ॥
అన్నం ప్రాణమన్నమపానమాహుః । అన్నం మృత్యున్తముజీ-

వాతుమాహుః । అన్నంబ్రిహ్మణో జరసవదన్తి । అన్నమాహుఃప్రిజననం ప్రిజానామ్ । మోఘమన్నవిన్దతే అప్రచేతాః । సత్యంబ్రవీమివధ ఇథ్సతస్య । నార్యమణం పుష్యతినో సఖాయమ్ । కేవలాఘోభవతి కేవలాదీ । అహంమేఘస్తనయన్వర్షన్నస్మి । మామదన్త్యహమద్మ్యన్యాన్ ॥ ౬౧ ॥ అహగ్ం సదమృతోభవామి । మదాదిత్యా అధిసర్వే తపన్తి । దేవీంవాచమజనయన్త యద్వాగ్వదన్తీ । అనన్తామన్తా దధినిర్మితాం మహీమ్ । యస్యాన్దేవా అదధుర్భోజనాని । ఏకాక్షరాన్ద్విపదాగ్ంషట్పదాఞ్చ । వాచన్దేవా ఉపజీవన్తి విశ్వే । వాచన్దేవా ఉపజీవన్తి విశ్వే । వాచంగన్ధర్వాః పశవో మనుష్యాః । వాచీమావిశ్వాభువనాన్యర్పితా ॥ ౬౨ ॥ సానో హవఞ్జుషతామిన్ద్రిపత్నీ । వాగక్షరం ప్రథమజా ఋతస్య । వేదానాం మాతాఽమృతస్యనాభిః । సానోజుషాణోపయజ్ఞమాగాత్ । అవన్తీదేవీసుహవామే అస్తు । యామృషయోమన్త్రకృతో మనీషిణః । అన్వైచ్ఛన్దేవాస్తపసా శ్రమేణ । తాన్దేవీంవాచగ్ం హవిషాయజామహే । సానోదధాతు సుకృతస్యలోకే । చత్వారివాక్పరిమితాపదాని ॥ ౬౩ ॥ తానివిదుర్బ్రాహ్మణాయే మనీషిణః । గుహాత్రీణి నిహితా నేఙ్గయన్తి । తురీయంవాచో మనుష్యావదన్తి । శ్రిద్ధయాఽగ్నిస్సమిధ్యతే । శ్రిద్ధయావిన్దతేహవిః । శ్రిద్ధాంభగస్య మూర్ధని । వచసా వేదయామసి । ప్రియగ్గ్ం శ్రద్ధేదదతః । ప్రియగ్గ్ం శ్రద్ధేదిదాసతః । ప్రియంభోజేషు యజ్వసు ॥ ౬౪ ॥ ఇదంమ ఉదిత-

ఙ్కృధి । యథాదేవా అసురేషు । శ్రద్ధాముగ్రేషు చక్రిరే । ఏవంభో-
జేషు యజ్వసు । అస్మాకముదితఙ్కృధి । శ్రద్ధాన్దేవాయజమానాః ।
వాయుగోపా ఉపాసతే । శ్రద్ధాగ్‍ం హృదయ్యయాఽఽకూత్యా ।
శ్రద్ధయాహూయతేహవిః । శ్రద్ధాంప్రాతర్హవామహే ॥ ౬౫ ॥
శ్రద్ధాం మధ్యన్దినంపరి । శ్రద్ధాగ్‍ంసూర్యస్య నిమ్రుచి । శ్రద్ధే శ్రద్ధా-
పయేహ మా । శ్రద్ధా దేవానధివస్తే । శ్రద్ధా విశ్వమిదఞ్జగత్ । శ్రద్ధా-
ఙ్కామస్య మాతరమ్ । హవిషా వర్ధయామసి । బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథ-
మంపురస్తాత్ । విసీమతస్సురుచో వేన ఆవః । సబుధ్నియా ఉపమా
అస్య విష్ఠాః ॥ ౬౬ ॥ సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః । పితా విరాజా-
మృషభో రయీణామ్ । అన్తరిక్షవిశ్వరూప ఆవివేశ । తమర్కైర-
భ్యర్చన్తి వత్సమ్ । బ్రహ్మ సన్తం బ్రహ్మణా వర్ధయన్తః । బ్రహ్మ
దేవానజనయత్ । బ్రహ్మ విశ్వమిదఞ్జగత్ । బ్రహ్మణః క్షత్రన్నిర్మి-
తమ్ । బ్రహ్మ బ్రాహ్మణ ఆత్మనా । అన్తరస్మిన్నిమే లోకాః ॥ ౬౭ ॥
అన్తర్విశ్వమిదఞ్జగత్ । బ్రహ్మైవ భూతానాం జ్యేష్ఠమ్ । తేన కోఽర్-
హతి స్పర్ధితుమ్ । బ్రహ్మన్దేవాస్త్రయస్త్రిగ్‍ంశత్ । బ్రహ్మన్ని-
న్ద్రప్రజాపతీ । బ్రహ్మన్హ విశ్వా భూతాని । నావీవాన్తస్సమాహి-
తా । చతస్ర ఆశాః ప్రచరన్త్వగ్నయః । ఇమన్నో యజ్ఞన్నయతు
ప్రజానన్ । ఘృతంపిన్వన్నజరగ్‍ం సువీరమ్ ॥ ౬౮ ॥ బ్రహ్మ స-
మిద్భవత్యాహుతీనామ్ । ఆగావో అగ్మన్నుత భద్రమక్రన్ । సీద-
న్తు గోష్ఠే రణయన్త్వస్మే । ప్రజావతీః పురురూపా ఇహస్యుః ।

ఇన్ద్రాయ పూర్వీరుషసో దుహానాః । ఇన్ద్రో యజ్వనే పృణతే చ శిక్షతి ।
ఉపేద్దదాతి న స్వం ముషాయతి । భూయోభూయో రయిమిదస్య వ-
ర్ధయన్ । అభిన్నే ఖిల్యే నిదధాతి దేవయుమ్ । న తా నశన్తి న తా
అర్వా ॥ ౬౯ ॥ గావో భగో గావ ఇన్ద్రో మే అచ్ఛాత్ । గావస్సో-
మస్య ప్రథమస్య భక్షః । ఇమా యా గావస్స జనాస ఇన్ద్రః । ఇచ్ఛా-
మీద్ధృదా మనసా చిదిన్ద్రమ్ । యూయం గావో మేదయథా కృశఞ్చిత్ ।
అశ్రీలఞ్చిత్కృణుథా సుప్రతీకమ్ । భద్రఙ్గృహఙ్కృణుథ భద్రవా-
చః । బృహద్వో వయ ఉచ్యతే సభాసు । ప్రజావతీః సూయవసగ్ం
రిశన్తీః । శుద్ధా అపస్సుప్రపాణే పిబన్తీః । మా వస్తేన ఈశత మాఽఘ-
శగ్ంసః । పరి వో హేతీ రుద్రస్య వృఞ్జ్యాత్ । ఉపైదముపపర్చనమ్ ।
ఆసు గోషూపపృచ్యతామ్ । ఉపర్షభస్య రేతసి । ఉపేన్ద్ర తవ వీ-
ర్యే ॥ ౭౦ ॥ చరామికనీయోఽన్యాసర్పితా పదాని యజ్వసుహవా-
మహే విష్ణోలోకాస్సువీరమర్త్యాపిబన్తీష్టచ్ఛ ॥ ౮ ॥

తా సూర్యా చన్ద్రమసా విశ్వభృత్తమా మహత్ । తేజో వసు-
మద్రాజతో దివి । సామాత్మానా చరతస్సామచారిణా । యయో-
ర్వ్రతన్న మమే జాతు దేవయోః । ఉభావన్తౌ పరియాత అర్మ్యా ।
దివో న రశ్మీగ్ంస్తనుతో వ్యర్ణవే । ఉభా భువన్తీ భువనా కవిక్రతూ ।
సూర్యా న చన్ద్రా చరతో హతామతీ । పతీద్యుమద్విశ్వవిదా ఉభా ది-
వః । సూర్యా ఉభా చన్ద్రమసా విచక్షణా ॥ ౭౧ ॥ విశ్వవారా వరివో-
భా వరేణ్యా । తా నోఽవతం మతిమన్తా మహివ్రతా । విశ్వవపరీ
ప్రతరణా తరన్తా । సువర్విదా దృశయే భూరిరశ్మీ । సూర్యా హి చ-

ద్రా వసుత్త్వేవదర్శతా । మనస్విన్నో భానుచరతో౽నుపస్తివమ్ । అ-
పృశ్రవా న్వద్యస్నప్తబిభ్రతి । ద్యావా క్షామా పృథివీదర్శతవపుః ।
అస్మై సూర్యాచన్ద్రమసాఽభిచక్షే । శ్రద్ధేకమిన్ద్ర చరతో వి-
చర్తురమ్ ॥ ౨౨ ॥ పూర్వాపరఞ్చరతో మాయయైతౌ । శి-
శూక్రీడన్తౌ పరియాతో అధ్వరమ్ । విశ్వాన్యన్యో భువనాఽభి-
చష్టే । ఋతూనన్యో విదధజ్జాయతే పునః । హిరణ్యవర్ణాశ్శు-
చయః పావకా యాసాగ్ం రాజా । యాసాన్దేవాశ్శివేనమా
చక్షుషాపశ్యత । ఆపో భద్రా ఆదిత్పశ్యామి । నాసదాసీన్నో స-
దాసీత్తదానీమ్ । నాసీద్రజో నో వ్యోమాపరో యత్ । కిమావరీ-
వః కుహకస్య శర్మన్ ॥ ౨౩ ॥ అమ్భః కిమాసీద్గహనఙ్గభీర-
మ్ । నమృత్యురమృతన్తర్హి న । రాత్రియా అహ్న ఆసీత్ప్ర-
కేతః । ఆనీదవాతగ్ం స్వధయా తదేకమ్ । తస్మాద్ధాన్యన్న పరః
కిఞ్చనాస । తమఆసీత్తమసా గూఢమగ్రే ప్రకేతమ్ । సలిలగ్ం సర్వ-
మాఇదమ్ । తుచ్ఛేనాభ్వపిహితం యదాసీత్ । తమసస్తన్మహినా
జాయతైకమ్ । కామస్తదగ్రే సమవర్తతాధి ॥ ౨౪ ॥ మనసో రేతః
ప్రథమం యదాసీత్ । సతో బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్ । హృది ప్రతీష్యా
కవయో మనీషా । తిరశ్చీనో వితతో రశ్మిరేషామ్ । అధస్స్విదాసీ 3 ద-
దుపరిస్విదాసీ 3 త్ । రేతోధా ఆసన్మహిమాన ఆసన్ । స్వధా
అవస్తాత్ప్రయతిః పరస్తాత్ । కో అద్ధా వేద క ఇహ ప్రవోచత్ । కుత ఆ
జాతా కుత ఇయం విసృష్టిః । అర్వాగ్దేవా అస్య విసర్జనాయ ॥ ౨౫ ॥

అథాశో వేద్దయత అబభూవ । ఇయవిస్పృష్టి ర్యతఆబభూవ । యది
వాదధే యదివాన । యో అస్యాధ్యక్షః పరమేవ్యోమన్ । సోఅఙ్గవేద
యదివానవేద । కిగ్ంస్విద్వనంక ఉసవృక్షఆసీత్ । యతోద్యావాపృ-
థివీనిష్టతక్షుః । మనీషిణో మనసా పృచ్ఛతేదుతత్ । యదధ్యతిష్ఠద్భు-
వనానిధారయన్ । బ్రహ్మవనం బ్రహ్మ సవృక్ష ఆసీత్ ॥ ౭౬ ॥
యతోద్యావాపృథివీనిష్టతక్షుః । మనీషిణో మనసా విబ్రవీమివః ।
బ్రహ్మాధ్యతిష్ఠద్భువనాని ధారయన్ । ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రిన్ద్రగ్ం
హవామహే । ప్రాతర్మిత్రా వరుణా ప్రాతరశ్వినా । ప్రాతర్భగం
పూషణం బ్రహ్మణ స్పతిమ్ । ప్రాతస్సోమముత రుద్రగ్ం హువేమ ।
ప్రాతర్జితం భగముగ్రగ్ం హువేమ । వయం పుత్రమదితేర్యో విధ-
ర్తా । ఆధ్రశ్చిద్యం మన్యమానస్తురశ్చిత్ ॥ ౭౭ ॥ రాజా చిద్యం
భగం భక్షీత్యాహ । భగప్రణేత ర్భగసత్య రాధః । భగేమాన్ధియ-
ముదవ దదన్నః । భగప్రణో జనయ గోభిరశ్వైః । భగప్రనృభిర్నృవ-
న్తస్స్యామ । ఉతేదానీం భగవన్తస్స్యామ । ఉతప్రపిత్వ ఉతమధ్యే
అహ్నామ్ । ఉతోదితామఘవన్థ్సూర్యస్య । వయందేవానాగ్ం సుమ-
తౌస్యామ । భగ ఏవభగవాగ్ం అస్తుదేవాః ॥ ౭౮ ॥ తేనవయం భగ-
వన్తస్స్యామ । తన్త్వాభగ సర్వ ఇజ్జోహవీమి । సనోభగపురఏతా
భవేహ । సమధ్వరాయోషసో నమన్త । దధిక్రావేవ శుచయేపదా-
య । అర్వాచీనవసువిదం భగన్నః । రథమివాశ్వా వాజిన ఆవహ-
న్తు । అశ్వావతీర్గోమతీర్న ఉషాసః । వీరవతీస్సదముచ్ఛన్తు భద్రాః ।
ఘృతన్దుహానా విశ్వతః ప్రపీనాః । యూయంపాతస్వస్తిభిస్స-

దానః ॥ ౭౯ ॥ విచక్షణా విచతురఙ్గం శమ్మన్నధివిసర్జనాయు బ్రా-
హ్మావనం బ్రహ్మాసవ్యక్షి ఆసీత్తురశ్చి ద్వైవాః ప్రపీనా వకణ్ఛ ॥ ౯ ॥

హీనౌన్నాన్తే శుకాప్రసన్నమో ధైనుమిన్ద్రి స్తరస్వాఖ్ఛ-
చివమాద్వైహో యాత్తు సూర్యో ద్వైపీ మహామస్మి తాసూర్యాచన్ద్రి-
మసా నవ ॥ ౯ ॥

హీనౌన్నామగ్నేత్వం పారయానాధ్రవ్య శ్చచిన్ను విశ్రయ-
మాణో ద్రివా ర్రుకోన్నం ప్రాణిమన్నన్తా సూర్యాచన్ద్రిమసా-
నవసప్తతిః ॥ ౭౯ ॥ హీనౌన్నాయూయం పాతస్వస్తిభిస్సదానః ॥
యా

హరిః ఓమ్ ॥